

Sex og samfunns innspill til Plan for seksuell- og reproduktiv helse i Oslo 2022-2025

Sex og samfunn takker for muligheten til å gi innspill til Plan for seksuell- og reproduktiv helse i Oslo 2022-2025. Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) og driver landets største poliklinikk for seksuell helse som er plassert på Grünerløkka i Oslo. Seksuell helse er svært viktig og på linje med fysisk og psykisk helse, og vi er glad for at Oslo kommune anerkjenner dette ved å ta initiativ til en slik plan.

Generelt i planen savner vi gjennomgående tydeligere tiltak. Planen mangler fordeling av ansvar for gjennomføring, tids- og økonomiske rammer. Det vil ikke være mulig å evaluere effekten av planen uten at den er tydelig på hvem som har ansvar og når skal tiltaket skal være utkvittert. Generelt vil vi også påpeke:

- Planen omtaler kjønnsmangfold, men bruker likevel konsekvent jente og gutt, og kvinner og menn. Inkluderende språk må være gjennomgående og konsekvent, eller vil planen framstå som fragmentert og ikke inkluderende.
- Vi savner mer positivt fokus på seksualitet i planen. Det er veldig flott at det er nevnt noen steder, men vi vet at det å lære om og utvikle en seksualitet basert på samtykke, gjensidighet og lyst er en beskyttelsesfaktor når det gjelder utvikling av ulike utfordringer i fysisk og psykisk helse. Seksualitet er en ressurs og dette bør vies mer plass.
- Planen er opptatt av høy kompetanse om seksuell og reproduktiv helse, men den sier lite om hvordan kompetanseheving skal skje. Kompetanseheving blant alle ansatte som skal være i kontakt med mennesker er svært viktig for at vi har mulighet til å bedre folks seksuelle helse.

De over 25 år

Ofte når vi snakker om seksuell helse er det fokus på de unge. Aldersgruppen over 25 år er den de fleste av oss befinner seg i. Denne gruppen har ingen kommunale tilbud når det gjelder SRHR. Planen sier lite om hvem som skal jobbe med og mot denne målgruppen og på hvilken måte.

Etniske minoriteter

Etniske minoriteter er nevnt flere steder i planen, men det fremstilles som om hovedutfordringen for de av oss som tilhører denne gruppen er negativ sosial kontroll og reproduktivitet. Dette er en stigmatiserende fremstilling. Negativ sosial kontroll er også noe som eksisterer i norsk kultur og det er derfor ingen grunn til å kun nevne de av oss som tilhører etniske minoriteter i Norge her.

Hiv

De fleste som blir smittet av hiv i Norge oppgir Oslo som smittested. Det er derfor urovekkende at planen ikke omtaler noen tiltak for å forhindre eller redusere smitte.

Planen sier ingenting om hvilke tiltak som kommunen tenker er viktig. Pre- og posteksponeringsprofylakse er to viktige tiltak som ikke er omtalt i planen. Kommunen bør i større grad ta del i dette arbeidet og formaliserer samarbeidet med ulike frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser.

Overgrep

Planen har et viktig fokus på seksuelle krenkelser og overgrep. Dette mener vi er viktig. Men planen er helt uten tekst og tiltak rettet mot personer som kan komme til eller som har utført krenkelser eller overgrep mot noen. Hvilket tilbud ser Oslo kommune skal finnes for potensielle overgripere? Ønsker en at færre skal bli utsatt for seksuelle overgrep og krenkelser, må en snakke til den eller de som kan komme til å utføre handlingene. Det er ikke på noen måte tilstrekkelig å kun ha tanker om eller fokus på hvordan en skal avdekke hendelser og hvordan en skal håndtere disse. Det forebyggende aspektet er totalt fraværende.

Et grep, kan være et større fokus på seksuell folkeskikk. Alle trenger å lære mer om hvordan en skal etablere seksuelle eller romantiske relasjoner basert på likeverd og samtykke. Og ikke minst hvordan en ikke gjør det.

Sex og samfunn er ikke nevnt i planen. Vi sitter på svært bred kompetanse på feltet. Vi går gjerne i dialog og deler av våre erfaringer, undersøkelser og rapporter.

Med vennlig hilsen,

Maria Røsok, daglig leder

Tore Holte Follestad, assisterende daglig leder